

از فولکور مردم فارس

واگو

بچه‌های گرسییر فارس باری جالبی دارند بنام واگو که برای پرورش حافظه و دقت و سرعت انتقال تمرین خوبی است . بازی چنین است که بچه‌ها دور هم می‌نشینند و «سردسته» ظرفی جلو آنها می‌گیرد و می‌گوید : «خانه خدا را پر کنید !» هر کس مقداری تنقلات مانند گندم برسته و نخودچی و مویز و کشمکش که باید دانه دانه باشد در آن میریزد . پس از آن بازی شروع می‌شود و سردسته خطاب به یکی از بازی کنان شعری می‌خواند و او باید پس از هر مصروف آخرین کلمه همان مصروف و مصروف های پیش از آن را بترتیب تکرار کند . مخاطب باید این کار را تندو بدون درنک انجام دهد و کلمات آخر مصروف هارا از آخر به اول بگوید و هرجا که سوخت ، بتعداد هر کلمه‌ای که درست گفته است سردسته یک دانه از آن تنقلات را به وی میدهد و بازی را با دیگری شروع می‌کند .

از میان بازیکنان آن که موقق شود همه کلمات را بترتیب و بدون مکث از آخر به اول تکرار کند همه بازیکنان دست - زنان به افتخار او می‌خوانند :

از پس مویز بخورد
خونه خدارا برد
این بچه گل بگفته .

و خانه خدا همان ظرف پراز تنقلات است که برنده بعنوان جایزه می‌گیرد .
اینک دو شعر از این بازی با آنچه مخاطب باید بازگو کند :

اشتر به چراست در بلندی
 «در بلندی»
 کلهش به مثال کله قندی
 «کله قندی - در بلندی»
 چشمش به مثال آینه بندی
 «آینه بندی - کله قندی - در بلندی»
 گوشش به مثال باد بزنبی
 «بادبزنبی - آینه بندی - کله قندی - در بلندی»
 چیلش (۱) به مثال دهنده پالنگی (۲)
 «دهنه پالنگی - بادبزنبی - آینه بندی - الی آخر»
 فیتش (۲) به مثال غار تنگی
 «غار تنگی - دهنده پالنگی - بادبزنبی ...»
 گردن به مثال غاز قلنگی (۴)
 «غاز قلنگی - غار تنگی - دهنده پالنگی»
 سینش به مثال تخته سنگی
 «تخته سنگی - غاز قلنگی ، غار تنگی»
 کمش (۵) به مثال طبل جنگی
 «طبل جنگی - تخته سنگی - غاز قلنگی»
 لنگش به مثال یک تفنجی
 «یک تفنجی - طبل جنگی - تخته سنگی ...»
 تخمش به مثال چفت زنگی
 «چفت زنگی - یک تفنجی - طبل جنگی ...»
 گندش به مثال دسته هونگی (۶)
 «دسته هونگی - چفت زنگی - یک تفنجی ...»
 پشکش (۷) به مثال جوز قندی
 «جوز قندی - دسته هونگی - چفت زنگی ...»
 دمنبش به مثال جارو پنگی (۸)
 «جارو پنگی - جوز قندی - دسته هونگی ...»

این مار چو گربه هرفه (۹) داره
 «هوفه داره»
 در کوه رکمر خونه داره
 «خونه داره - هوفه داره»

یک بچشک (۱۰) گت (۱۱) توچونه (۱۲) داره
 «چونه داره - خونه داره - هو فه داره»
 سری چو چماق گلوله داره
 «گلوله داره - چونه داره - خونه داره - هو فه داره»
 چشمی (۱۳) ریقینک (۱۴) مگردونه داره
 «مگردونه داره - گلوله داره - چونه داره ...»
 یک زبون سیبوی (۱۵) قیطونه داره
 «قیطونه داره - مگردونه داره - گلوله داره ...»
 صد بدست (۱۶) بالاش (۱۷) پیمونه داره
 «پیمونه داره - قیطونه داره - مگردونه داره ...»
 مسی (۱۸) زمام جعفری (۱۹) نشوونه داره
 «نشونه داره - پیمونه داره - قیطونه داره - مگردونه
 داره»

گرد آورنده: گرامت رعنا حسینی

۱ - چبل : دهان ۲ - پالنگی : گیوه ملکی ۳ - فین : بینی ۴ - غاز قلنک : لکلک
 م - کم (بهضم کاف) : شکم ۶ - هونک : هاون ۷ - پشک : پشک ۸ - جاروبینگی : جاروبی
 که از خوش خرما درست کنند ۹ - هو فه : صدای مار و گربه بوقت خشم ۱۰ - بچشک (به کسر
 اول و دوم) : گنجشک ۱۱ - گت (به ضم گاف) : گنده ، درست ۱۲ - چونه : چانه ۱۳ - چشم
 (بهضم سیم) : چشمها ۱۴ - ریقین : ریز ، کوچک ۱۵ - سیبوی : سیاهی ۱۶ - بدست :
 وجب ۱۷ - بالا : ند و قامت ۱۸ - سعی : مسح ، دست کشیدن ۱۹ - گفته میشود که اقام جعفر -
 صادق مار را در آسین خود پناه داد و آن جانور انگشت حضرت را گزید . حضرت انگشت
 خود را که خون از آن جاری بود بر پشت مار کشید و اثر آن بصورت نواری حتائی رنگ
 بجا ماند که تا قیامت نشان بدکشی و دلپیاسی مار باشد . و به همین جهت است که مار هائی
 را که خط سرخی بر پشت دارند مار جعفری مینامند .